

**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗ,
ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ
ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Επμέλεια συνέντευξης: Δρ. Μάρθα Θεοδώρου

Ως ο αρμόδιος Επίτροπος για την ανθρωπιστική βοήθεια και τη διαχείριση κρίσεων, ποιες ήταν οι κυριότερες προκλήσεις που κληθήκατε να αντιμετωπίσετε;

Όταν ανέλαβα το χαρτοφυλάκιο αυτό, τρία σχεδόν χρόνια πριν, ήξερα ότι οι παγκόσμιες ανθρωπιστικές κρίσεις ήταν μια μεγάλη πρόκληση για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δε μπορούσα να φανταστώ, όμως, το τεράστιο μέγεθος των ανθρωπιστικών αναγκών. Είναι γεγονός ότι αν δε βρεθείς επί του εδάφους, να δεις και να αξιολογήσεις επί τόπου τις ανάγκες, δε μπορείς να έχεις μια καθαρή εικόνα.

Αυτή η περίοδος, επομένως, ήταν για μένα πυκνή και σε εμπειρία και σε γνώση. Ήταν μια συγκλονιστική εμπειρία, διότι μέσα από αυτό το χαρτοφυλάκιο βλέπεις κατάματα τη σκληρή πραγματικότητα και όλα όσα

χαρακτηρίζουν και συνθέτουν τις μεγάλες ανθρωπιστικές τραγωδίες σε όλες τις γωνιές του κόσμου. Έρχεσαι, δηλαδή, αντιμέτωπος με την απόγνωση και την αγωνία των ανθρώπων.

Η πρώτη κρίση που κλήθηκα να διαχειριστώ ήταν η επιδημία του Έμπολα. Θυμίζω ότι λίγες μέρες μετά την ανάληψη των καθηκόντων μου ως Επίτροπος, διορίστηκα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συντονιστής της ΕΕ για τον ιό Έμπολα. Τηρώντας τη δέσμευση που ανέλαβα κατά τη διάρκεια της ακρόασής μου ενώπιον της Επιτροπής Ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, πήγα στις τρεις χώρες της Δυτικής Αφρικής που κτυπήθηκαν από την επιδημία: Σιέρα Λεόνε, Λιβερία και Γουϊνέα. Αντιλήφθηκα αμέσως ότι το μέγεθος της κρίσης ήταν πολύ μεγάλο. Χρειαζόταν συντονισμένη συλλογική δράση για να νικηθεί ο ιός. Δουλέψαμε σκληρά, τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, και παρά τις μεγάλες δυσκολίες και αντίξοες συνθήκες που αντιμετωπίσαμε καταφέραμε να σταματήσουμε την εξάπλωση του ιού και σήμερα η κατάσταση είναι υπό έλεγχο.

Η εμπειρία διαχείρισης του Έμπολα κατέδειξε ότι πολλές αφρικανικές χώρες αντιμετωπίζουν ουσιαστικές δομικές προκλήσεις οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν. Γι' αυτό και η Αφρική βρίσκεται ψηλά στις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Μια άλλη μεγάλη κρίση ήταν και παραμένει η συριακή. Οι τραγικές εξελίξεις στη Συρία οδήγησαν σε μια τεράστια ανθρωπιστική τραγωδία και στην προσφυγική κρίση η οποία άγγιξε άμεσα την Ευρώπη και ειδικά την Ελλάδα.

Δε χωράει ο νους το μέγεθος της καταστροφής στη Συρία. Γι αυτό από την πρώτη στιγμή, ως ΕΕ, αναπτύξαμε ουσιαστική δράση τόσο σε πολιτικό όσο και σε ανθρωπιστικό επίπεδο για να βοηθήσουμε τους ευάλωτους πληθυσμούς της Συρίας. Από την αρχή της κρίσης η ΕΕ παραμένει ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας με πάνω από 9 δις. Ευρώ.

Σε ότι αφορά ειδικά στην προσφυγική κρίση έχω πει επανειλημμένα ότι η κρίση αυτή δεν είναι μόνο ευρωπαϊκή. Είναι παγκόσμια. Μας αφορά όλους συλλογικά και όχι μεμονωμένα και ως εκ τούτου χρειάζεται συλλογική αντιμετώπιση τόσο εντός όσο και εκτός Ευρώπης. Η ανθρωπιστική βοήθεια είναι μόνο ένα κομμάτι της συνολικής ευρωπαϊκής στρατηγικής διαχείρισης της προσφυγικής κρίσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο σημαντικότερος χορηγός ανθρωπιστικής βοήθειας στον κόσμο. Ποιες είναι οι προτεραιότητές σας στον τομέα αυτό, ειδικά σε ότι αφορά στην Αφρική και στην προσφυγική κρίση;

Πράγματι η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει ηγέτιδα δύναμη στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας παγκοσμίως με ένα προϋπολογισμό περίπου 1.5 δις ευρώ. Η βοήθεια δίνεται στη βάση αναγκών και στη βάση των ανθρωπιστικών αρχών: ουδετερότητα, αμεροληψία, ανεξαρτησία και ανθρωπισμός. Όπως, για παράδειγμα, η ΕΕ δίνει βοήθεια στους Χριστιανούς στη Μοσούλη, δίνει βοήθεια και στους Μουσουλμάνους της Μυανμάρ.

Όπως είπα πιο πάνω, η κατάσταση στην Αφρική είναι μια από τις προτεραιότητές μας. Έχω επισκεφθεί επανειλημμένα πολλές χώρες της Αφρικής: από τη Σομαλία και την Αιθιοπία, το Νότιο Σουδάν και το Μάλι, στη Νιγηρία και στο Μαλάουι και έχω δει από πρώτο χέρι πόσο δύσκολες και περίπλοκες είναι οι συνθήκες.

Μια διάσταση που θεωρώ ότι πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη είναι η δημογραφική έκρηξη στην ήπειρο. Ο ΟΗΕ προβλέπει ότι μέχρι το 2050 ο πληθυσμός της Αφρικής θα φτάσει τα 2.4 δισεκατομμύρια. Αντιλαμβάνεστε τις επιπτώσεις αυτής της δημογραφικής έκρηξης η οποία μπορεί να προκαλέσει αλλαγές στην Αφρική οι οποίες, αναπόφευκτα, θα επηρεάσουν και εμάς εδώ στην Ευρώπη.

Επομένως, η ΕΕ και οι εταίροι της, πρέπει να διαμορφώσουμε συλλογικά στρατηγικές ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας με βασικό στόχο να δημιουργηθούν οι συνθήκες ώστε οι κάτοικοι να έχουν ευκαιρίες και προοπτικές στον τόπο τους: εκπαίδευση, εργασία, ασφάλεια, κοινωνική ειρήνη. Με αυτό τον τρόπο μπορούμε να αποτρέψουμε μια δεύτερη προσφυγική κρίση.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο δημιουργήσαμε συγκεκριμένα εργαλεία και Ταμεία (Funds) καθώς και προγράμματα Περιφερειακής Ανάπτυξης και Συνεργασίας. Το φιλόδοξο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Επενδύσεων για την Αφρική και τις γειτονικές χώρες της Ευρώπης χρηματοδοτείται από τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό με 3.35 δις ευρώ. Με τη συμμετοχή των κρατών-μελών και άλλων εταίρων το συνολικό ποσό μπορεί να φτάσει τα 88 δις ευρώ.

Μια άλλη προτεραιότητα είναι, βέβαια, η προσφυγική κρίση. Η οποία, όπως έχω πει, δεν είναι μόνο ευρωπαϊκή αλλά παγκόσμια. Η αμέριστη αλληλεγγύη

στους πρόσφυγες αποτελεί ηθική και ιστορική υποχρέωση της ΕΕ. Η αλληλεγγύη είναι κυρίαρχο χαρακτηριστικό της ευρωπαϊκής ταυτότητας και υπόστασής μας.

Όπως όλοι ξέρουμε, η Ελλάδα είναι από τις ευρωπαϊκές χώρες που έχουν δεχθεί τεράστια πίεση λόγω των προσφυγικών ροών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στηρίζει ουσιαστικά την Ελλάδα. Πάνω από 1.2 δις ευρώ έχουν τεθεί στη διάθεση της χώρας για τη διαχείριση της κρίσης. Από αυτά, 450 εκατομμύρια είναι καθαρά ανθρωπιστική βοήθεια η οποία διατίθεται μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Έκτακτης Ανάγκης. Ο Μηχανισμός αυτός δημιουργήθηκε, με δική μου πρωτοβουλία, το 2016 για να αντιμετωπιστούν οι ανθρωπιστικές ανάγκες των προσφύγων εντός ΕΕ και να υποστηριχθούν κράτη-μέλη που υποδέχονται μεγάλους αριθμούς προσφύγων.

Ως Ευρωπαίος Επίτροπος Ανθρωπιστικής Βοήθειας, και έχοντας την ευθύνη αυτού του Μηχανισμού, έθεσα δύο βασικές προτεραιότητες για την αντιμετώπιση των αναγκών των προσφύγων στην Ελλάδα:

Πρώτον, τη χρήση ηλεκτρονικής κάρτας και κουπονιών (cash & vouchers) ώστε να προμηθεύονται τα βασικά είδη επιβίωσης από τις τοπικές αγορές. Έτσι τονώνουμε την αξιοπρέπεια των προσφύγων και συμβάλουμε στην ειρηνική συνύπαρξή τους με τις τοπικές κοινωνίες.

Δεύτερον, την μετακίνηση των προσφύγων από προσφυγικούς καταυλισμούς σε ενοικιαζόμενες εγκαταστάσεις. Το λεγόμενο "rental accommodation" που επίσης βοηθά τους πρόσφυγες να ανακτήσουν την αξιοπρέπειά τους και να συμβιώνουν με τις τοπικές κοινωνίες.

Επίσης, σε συνεργασία με τις ελληνικές αρχές, υποστηρίζουμε τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος προστασίας για τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα που αποτελούν την τραγικότερη πτυχή της προσφυγικής κρίσης.

Ως Επίτροπος αναλάβετε την πρωτοβουλία και αναδείξτε ως μια από τις κύριες προτεραιότητές σας την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Γιατί;

Αν ρωτήσετε τους συναδέλφους και τους συνεργάτες μου, θα σας πουν ότι "ο Στυλιανίδης έχει εμμονή με το θέμα της εκπαίδευσης". Και έχουν δίκιο!

Γιατί όμως; Διότι, η εκπαίδευση είναι το ισχυρότερο θεμέλιο για κάθε άνθρωπο. Ειδικά σε περιοχές συγκρούσεων και σε καταστάσεις έκτακτης

ανάγκης, η εκπαίδευση είναι ασπίδα. Ασπίδα για την αντιμετώπιση και πρόληψη του εξτρεμισμού, της αναγκαστικής στρατολόγησης και των υποχρεωτικών γάμων. Η εκπαίδευση δίνει προοπτικές και δημιουργεί ελπίδα για το μέλλον.

Παράλληλα, η εκπαίδευση δημιουργεί ένα ισχυρό υπόβαθρο συμφιλίωσης. Επισκέφθηκα πολλά εκπαιδευτικά πρότζεκτς. Και είδα από πρώτο χέρι πως η εκπαιδευτική διαδικασία μπορεί να βοηθήσει την προσπάθεια συμφιλίωσης ανθρώπων με διαφορετικές εθνικότητες και θρησκείες. Διότι τα παιδιά συνυπάρχουν στις ίδιες τάξεις. Έχουν το ίδιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Έχουν τους ίδιους δασκάλους. Παίζουν στην ίδια αυλή.

Όταν ανέλαβα ως Επίτροπος, μόνο το 1% του προϋπολογισμού της ανθρωπιστικής βοήθειας διατίθετο για την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Πέρυσι, με δική μου πρωτοβουλία και με αγώνα, τετραπλασιάσαμε το ποσοστό. Φέτος ο στόχος μας είναι να το ανεβάσουμε σε 6%. Και είμαι αποφασισμένος να συνεχίσω στο ίδιο μονοπάτι.

Η Λευκή Βίβλος για το μέλλον της Ευρώπης παρουσιάζει 5 σενάρια για την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ποιος είναι ο ρόλος του ευρωπαίου πολίτη και της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ένωσης;

Είναι γεγονός ότι η Ευρώπη διέρχεται μια υπαρξιακή κρίση. Έχουμε, λοιπόν, καθήκον να διαχειριστούμε συλλογικά τη σημερινή κατάσταση με συνέπεια στο όραμα της ενωμένης Ευρώπης αλλά και με πραγματισμό. Είναι η ώρα να συζητήσουμε καθαρά και έντιμα για το ποια Ευρώπη θέλουμε.

Αυτόν ακριβώς το στόχο εξυπηρετεί η επεξεργασία και η παρουσίαση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της "Λευκής Βίβλου" για το μέλλον της Ευρώπης. Έχουμε μια μοναδική ευκαιρία, μέσα από αυτή τη διαδικασία διαλόγου που ξεκινήσαμε, να κάνουμε ένα νέο αποφασιστικό ξεκίνημα. Να κτίσουμε στα πολλά και σημαντικά που πετύχαμε ως ΕΕ και ταυτόχρονα να διορθώσουμε λάθη και ελλείψεις.

Σε αυτή τη διαδικασία πρωταγωνιστικός είναι ο ρόλος του ευρωπαίου πολίτη και της κοινωνίας των πολιτών. Διότι μόνο με τη συμμετοχή των πολιτών θα μπολιαστεί αυτή η συζήτηση. Ευρώπη δεν είναι κάποια ελίτ στις Βρυξέλλες. Ευρώπη είμαστε όλοι. Η Ευρώπη μας αφορά όλους. Δεν αφορά κάποια ελίτ.

Είμαστε όλοι συνυπεύθυνοι και συνοδοιπόροι στη διαμόρφωση της πορείας που η Ευρώπη θα ακολουθήσει.

Η ΕΕ, παρά τα προβλήματα και τυχόν αδυναμίες, παραμένει το πιο σταθερό και το πιο ασφαλές πολιτικό και οικονομικό μοντέλο. Αυτό είναι ένα ισχυρό κεκτημένο που πρέπει να διαφυλάξουμε.

Το αμέσως επόμενο διάστημα θα κληθούμε όλοι οι Ευρωπαίοι να απαντήσουμε σε ιστορικά διλήμματα που θα καθορίσουν το μέλλον της ΕΕ. Είμαι πεπεισμένος ότι θα το κάνουμε με συναίσθηση της ευθύνης και προσηλωμένοι στο ευρωπαϊκό όραμα.

